

ادله و احکام تجسس در فقه و تقابل آن با حریم خصوصی افراد

www.ketab.ir

مؤلف

محمد حسین ابراهیمی

سرشناسه : ابراهیمی، محمد حسین، ۱۳۶۹.

عنوان و نام پدید آور : ادله و احکام تجسس در فقه و تقابل آن با حریم خصوص افراد/ مولف محمد حسین ابراهیمی.

مشخصات ناشر : نشر داتیس، ۱۳۹۶.

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۸۶۸۶-۷۱-۲

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت : کتابنامه:ص.۷۴.

موضوع : جاسوسی (فقه) -- ایران

موضوع : حق صیانت از حریم شخصی (فقه)

موضوع : حریم شخصی -- جنبه‌های مذهبی - اسلام

موضوع : جاسوسی (اسلام)

رده بندی دیویی : ۱۳۹۶ ۲ الف ۱۶ ج / ۱۹۸/۶ BP

رده بندی کنگره : ۲۹۷/۳۷۹

شماره کتابشناسی ملی : ۴۱۴۲۹۵۸

انتشارات داتیس

www.ketab.ir
lutis

مولف: محمد حسین ابراهیمی

ویراستار علمی: علی حیدری نیا

ویراستار ادبی: هادی فتحی

طراح جلد: علی شهرکی

نوبت: چاپ اول / ۱۳۹۹

چاپ و صحافی: داتیس

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

بها: ۱۴۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۶۸۶-۷۱-۲

ISBN: 978-600-8686-71-2

حق چاپ برای انتشارات داتیس محفوظ است

فهرست مطالب

۱	مقدمه.....
۱	فصل اول مفاهیم و کلیات.....
۱	جاسوسی و تجسس.....
۴	معنای اصطلاحی تجسس.....
۴	در قانون.....
۵	در حقوق کیفری.....
۶	حریم عمومی.....
۷	حریم خصوصی.....
۸	حکم تجسس.....
۹	حکم تجسس در امر به معروف و نهی از منکر.....
۹	اقسام و موارد تجسس.....
۱۰	تیین حکم تجسس و جاسوسی.....
۱۰	قرآن کریم.....
۱۸	احادیث و روایات.....
۱۸	روایات دال بر نهی از ارتکاب فعل جاسوسی و تجسس.....
۲۰	روایات دال بر تحریم جاسوسی از حوزه شخصی افراد.....
۲۲	روایات دال بر حرمت اشاعه فحشاء.....
۲۲	اجماع.....
۲۳	دلیل عقل، بنای عقلا و سیره متشرعه.....

۲۶	حریم خصوصی در قانون اساسی
۲۹	انواع حریم خصوصی
۲۹	نگاه قانون به حریم خصوصی معنوی
۳۰	رعایت حریم خصوصی
۳۱	حریم خصوصی در قوانین و مقررات داخلی
۳۲	نقض حریم خصوصی
۳۳	ورود به حریم خصوصی و امر به معروف
۳۴	اختیارات جاسوسان
۳۴	ویژگیهای مراقبان
۳۵	حکم خبررسانی مسلمان برای دشمن
۳۵	تبادل اطلاعات
۳۵	قلمرو حرمت جاسوسی و تجسس در فقه و تقابل آن با حریم خصوصی افراد
۳۷	سابقه تجسس در سیره انبیاء الهی
۳۷	فصل دوم: قلمرو حرمت جاسوسی و تجسس در فقه و تقابل آن با حریم خصوصی افراد
۳۸	قلمرو حرمت جاسوسی و تجسس مستفاد از احادیث و روایات
۳۹	چارچوب تجسس در نظام اسلامی
۴۱	۱. تجسس در مسائل خصوصی مرتبط با موارد سیاسی - امنیتی
۴۱	۲. تجسس در مسائل خصوصی غیر مرتبط با مسائل سیاسی - امنیتی
۴۳	ارتکاب مقدمات حرام با هدف تجسس
۴۳	حالات خروج تجسس از چارچوب تحریم

بیشگفتار

یکی از موضوعات مهم اخلاقی در جوامع امروزی که برخی از افراد به منظور کنجکاوی و برخی به سبب اقتضای شغلی خویش، مانند نیروهای انتظامی، امنیتی و روزنامه‌نگاران و اصحاب خبررسانی ناگزیر از انجام آن هستند، تجسس در امور دیگران است. سوال اصلی در این مطالعه این است که تجسس از حریم خصوصی افراد از منظر فقه چه حکمی دارد؟ فرضیه اصلی در پاسخ به سوال فوق این است که حریم افراد در فقه دارای مصطلح شرعی یا متشرعی نمی‌باشد و ضابطه آن صرفاً ضابطه‌ای عرفی است، اما در فقه تحت عناوین مختلفی از آن حمایت شده است. یافته‌های پژوهش حاکی است که قدر متیقن از ادله دال بر حرمت، تحریم جاسوسی و تجسس حوزه حریم خصوصی اهل ایمان می‌باشد. و ادله حرمت قادر به تحریم جاسوسی و تجسس به‌طور مطلق در مورد تمام افراد بشر اعم از مسلمانان اهل فسق، جور و کفار و غیره نمی‌باشد. حریم افراد در فقه دارای مصطلح شرعی یا متشرعی نمی‌باشد و ضابطه آن صرفاً ضابطه‌ای عرفی است، اما در فقه تحت عناوین مختلفی از آن حمایت شده است. تجسس در اسلام با توجه به عموم آیات و روایات و حکم عقل و سیره، به‌طور مطلق حرام و ممنوع شمرده می‌شود اما ادله‌ای نیز وجود دارد که نشان می‌دهد در برخی موارد تجسس جایز است. برخی مصادیق تجسس از جمله تجسس از حریم خصوصی افراد در راستای حفظ نظام و جلوگیری از اختلال در آن، تحقیق در مورد ازدواج، تفحص از عورات کودک توسط والدین، نفقذ و تجسس از احوال محرومان جامعه، تفحص و تجسس از عملکرد کارگزاران امور حکومتی و غیره از حکم حرمت خارج می‌باشند. تجسس و تفحص اموری که ماهیت ظاهر و آشکار دارند یا به تعبیر دیگر، ماهیت اجتماعی و جمعی دارند، صحیح نیست.

من الله توفیق

محمد حسین ابراهیمی-۱۳۹۶